

Klimat och
näringslivsdepartementet
Kn.remissvar@regeringskansliet.se
KN.cks.remiss@regeringskansliet.se

Yttrande över Förslag på justering av avgifter för 2027

Region Östergötland har getts möjlighet att yttra sig över Remiss: "Förslag på justering av avgifter till 2027" (KN 2026/01346)

Sammanfattning

Region Östergötland ställer sig kritisk till den till de föreslagna stegvisa avgiftshöjningen, som sammantaget motsvarar en ökning med cirka trettiofem procent till 2030. Regionen invänder mot förslaget att den årliga tillsynsavgiften ska tas ut även de år tillståndshavaren ansöker om förnyat tillstånd och samtidigt betalar en avgift för tillståndsprövningen. Den förändrade avgiftskonstruktionen innebär att det samlade avgiftsuttaget under en femårig tillståndsperiod ökar med ytterligare tjugo procent.

För den händelse att avgifterna ändå höjs i enlighet med förslaget förutsätter Region Östergötland att finansieringsprincipen tillämpas så att regionen kompenseras för de ökade kostnaderna.

Myndigheten bör även ta i beaktande, kostnad för den ökade administrativa bördan hos respektive region, som uppkommer med en ökad tillsyn.

Bakgrund

Region Östergötland bedriver omfattande verksamhet med joniserande strålning inom hälso- och sjukvården och arbetar systematiskt med strålsäkerhetsfrågor. Strålsäkerhetsmyndighetens tillsyn av regionens verksamheter visar generellt på en god nivå av efterlevnad av gällande krav. Regionen har dessutom valt att övergå till ett samlat, tidsbegränsat tillstånd som ska förnyas vart femte år. Det innebär en återkommande samlad prövning av verksamheten och dess förutsättningar att uppfylla strålsäkerhetskraven.

Mot den bakgrunden anser Region Östergötland att föreslagna avgiftshöjningar bör stå i rimlig proportion till den nytta och de tillsynsinsatser som tillförs verksamheterna.

Synpunkter

- 1) Stegvisa höjningar av avgifterna

I bilaga 1, kapitel 3, föreslås stegvisa höjningar av avgifterna med cirka fjorton procent 2027, ytterligare tolv procent 2028 och ytterligare tre procent per år 2029 och 2030. Sammantaget motsvarar detta en höjning med omkring trettiofem procent jämfört med nuvarande avgiftsnivå. SSM

anger att uteblivna avgiftshöjningar riskerar att medföra minskade möjligheter till tillsyn och granskning av verksamheterna.

Kommentar: Genomförd tillsyn har generellt visat på en god efterlevnad av gällande krav. Region Östergötland anser att detta, tillsammans med regionens systematiska strålsäkerhetsarbete och den återkommande prövningen av det tidsbegränsade tillståndet, bör beaktas vid bedömningen av tillsynsbehovet. Konsekvensutredningen bör tydligare redovisa vilka konkreta insatser inom tillståndsprövning och tillsyn som avgiftshöjningarna ska finansiera samt hur insatserna ska anpassas efter verksamheternas risker och tidigare tillsynsresultat.

2) Separation av avgifter

Enligt nuvarande ordning tas avgift för tillståndsprövning ut det år då tillståndet meddelas och vid förnyelse, medan tillsynsavgift tas ut under de mellanliggande åren. Förslaget, enligt bilaga 1, kapitel 8, innebär att tillsynsavgift i stället ska tas ut varje år, även det år då tillstånd meddelas eller förnyas. Tillståndshavaren kommer därmed att debiteras både avgift för tillståndsprövning och tillsynsavgift under samma år.

För verksamheter med femåriga tillstånd innebär den förändrade avgiftskonstruktionen att det samlade avgiftsuttaget under en tillståndsperiod ökar med 20 procent.

Kommentar: Även om tillståndsprövning och tillsyn har olika syften redovisar underlaget inte tillräckligt tydligt vilken ytterligare tillsynsinsats som ska genomföras under det år då tillståndet meddelas eller förnyas. Det framgår inte heller hur risken för överlappning mellan tillståndsprövningen och den löpande tillsynen har beaktats vid fastställandet av avgifterna.

Region Östergötland anser därför att det är oskäligt att ta ut både full avgift för tillståndsprövning och full tillsynsavgift under ett och samma år. Tillsynsavgiften bör inte tas ut det år då tillståndet meddelas eller förnyas. Alternativt bör den reduceras eller avräknas mot avgiften för tillståndsprövningen.

Region Östergötland anser vidare att avgiften för förnyelse av ett befintligt tillstånd bör skiljas från avgiften för en förstagångsansökan. Om verksamheten och tillståndets omfattning inte har förändrats väsentligt bör avgiften för förnyelse vara lägre och stå i proportion till den faktiska handläggningsinsatsen.

Region Östergötland

Andreas Westöö

Säkerhets- och beredskapschef samt säkerhetsskyddschef